

РЕШЕНИЕ

№ 165

гр. Велико Търново, 05.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО в публично заседание на осемнадесети октомври през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Ивелина Солакова

Членове: Йордан Воденичаров
Владимир Страхилов

при участието на секретаря АНИТА ЛЮБ. БИЖЕВА
като разгледа докладваното от Йордан Воденичаров Въззивно гражданско дело № 20214100500506 по описа за 2021 година

за да се произнесе съобрази следното:

Производство по реда на чл.258 и сл. ГПК.

Предмет на подадената от името на ищеца ***-В.Търново чрез пълномощника му - адвокат Й.П. от ВТАК, въззивна жалба е решение № 467/19.04.2021 г. по гр.д. № 2779/2020 г. на ВТРС, с което са отхвърлени като неоснователни предявените срещу *** искове за заплащане на сбор от цени на продадени стоки по 5 фактури в общ размер на 24 889, 30 лева и на обезщетение за забава в размер на законната лихва в размер на 3269,22 лева за периода от 29.06.2019 г. до 18.11.2020 г., с молба да бъде отменено и исковете изцяло уважени, с присъждане на разноските по производството.

Наведени са оплаквания / доводи / за погрешно възприето приложение на материалноправните норми, съдържащи се в разпоредбата на чл.76, ал.1, изр.2-ро, изр.3-то ЗЗД, установяващи при различни условия поредност на погашенията на главните и аксесорните задължения, която поредност в случая обаче е неприложима, но дори и да беше приложима, погасителните резултати пак не биха такива каквито е приел районния съд.

Ответникът чрез пълномощника си адвокат А.Д. от САК е оспорил жалбата с доводи за пълно съответствие на решението със събраните доказателства и материалния закон, с молба да бъде потвърдено и присъдени разноските за адвокатска защита пред въззивната съдебна инстанция.

Съдът след като обсъди доводите на страните и прецени събраните по

делото доказателства приема за установено и обосновава следните правни изводи :

Предявени са обективно съединени искове , чиято правна квалификация се извежда от нормите на чл. 327, ал.1, чл.309а, ал.1 ТЗ/чл.86, ал.1 ЗЗД/

Ищецът твърди, че като последица на трайно възникнали търговски отношения с ответника му е доставил стоки / арматурни заготовки и профилни тръби / в изпълнение на няколко продажбени сделки- предмет на издадени фактури № 0001003340/29.06.2019 г. на стойност 5423,51 лева с ДДС; № 0001003375/31.07.2019 г. на стойност 11 891,90 лева с ДДС; № 0001003418/30.08.2019 г. на стойност 6347,76 лева с ДДС ; № 0001003445/30.09.2019 г. на стойност 860,59 лева с ДДС и № 0001003476/31.10.2019 г. на стойност 365,54 лева с ДДС – или на обща ценова стойност 24 889,30 лева, с падежи, настъпили на датите на издаване на фактурите. Цените на стоките не са платени въпреки проведените разговори с управителя на дружеството – купувач и обещанията му , че ще ги заплати .

Предвид горетвърдяното, моли съдът да осъди ответното търговско дружество да заплати горната сума , заедно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху всяко от главните парични задължения , възлизащо общо на 3 269,22 лева, считано от датата на всяка една фактура до 18.11.2020 г. , както и същото обезщетение , считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното им погасяване чрез плащане.

Ответникът в срока по чл.131 ГПК оспорва исковете и моли да бъдат отхвърлени като неоснователни и недоказани с възражение за изпълнение на задълженията по фактурираните стокови доставки чрез две плащания осъществени по банков път , както следва: а/ на 17.01.2020 г. с превод на сумата 23 600 лева , с която са погасени тези по фактури с № 1003340/29.06.2019 г. / 5423,51 лева / и № 1003375/ 31.07.2019 г. / 11 891,90 лева / и частично по фактура № 1003418/30.08.2019 г. до размер на 6347,76 лева и дължим остатък от 63,17 лева ; б/ на 24.01.2020 г. с превод на сумата 20 034,46 лева , с която са погасени остатъка от 63,17 лева по фактура № 1003418/30.08.2019 г., изцяло задълженията по фактура № 1003445/30.09.2019 г. / 860,59 лева / , № 1003476/31.10.2019 г. / 365,54 лева/ и частично е погасено до размер на 18 745,16 лева задължението по фактура № 1003494/31.12.2019 г. / извън предмета на претенцията/, възлизащо общо на 43 634,46 лева/ с дължим остатък от 24 889,30 лева/.

Фактите на сключените търговски сделки, документално онагледени със съдържанието на посочените по горе фактури , изпълнението на основното задължение на ищеца- продавач да предаде стоките, извършените плащания във връзка търговските отношения между страните, счетоводните записвания на фактурираните доставки и съотнасяне на плащанията към тях по счетоводните им книги , са безспорни , признати и установени по смисъла на чл. 154, ал.1 ГПК / включително със заключението по изслушаната и приета по делото счетоводна експертиза /, поради което въззивният съд препраща към констатациите на първоинстанционния в мотивната част на обжалваното решение , без да е нужно да ги преповтаря – чл.272 ГПК.

Спорен е погасителния ефект на плащанията от 17.01.2020 г. и 24.01.2020 г. , а именно дали е настъпил като убедително доказан израз на изпълнение на задължението за удовлетворяване на изискуемите вземания на ищеца за получаване на цената на стоките/ чл. 327, ал.1, вр. с чл.318, ал.1 ТЗ, вр. с чл.200 ЗЗД/, възникнали от конкретните търговски сделки/ както твърди ответникът /, или не ?

Отговорът е отрицателен.

Към момента на първото плащане / 17.01.2020 г./ в погасителна тежест на ответника освен задълженията по сделките - предмет на делото е било налице и възникнало и изискуемо задължение за заплащане на цената на доставката по фактура № 1003494/31.12.2019 г. в

размер на 43 634,46 лева. В подобни случаи , ако няма някаква *друга уговорка между кредитора и длъжника* , субективно право на *избор* на втория е да заяви на първия с плащането, което не покрива общия размер на всички задължения кое от тях или някой от тях погасява – чл.76, ал.1, изр.1-во ЗЗД. От текста на банковото бордеро се извлича сведението , че основанието на превода / плащането / е „частично плащане по фактура“. Това сведение с оглед логиката на известните факти подлежи на тълкуване , за да се установи волята на ответника по коя от всички фактури *указва* , че същият изпълнява *частично* задължението си да заплати цената на стоката . Тълкуването не създава никакво затруднение и резултатът от него / умозаклучението / от разумно гледище е немислимо да бъде друг, освен този, че плащането е по фактура № 1003494/31.12.2019 г.

И той следва от логически свързаните положения/ обстоятелства , че а/ размерът на *нито едно от задълженията* от предходните по време фактурирани търговски сделки/ доставки/ – предмет на исковете / претенциите/ *не е по-голям* от преведената сума , за да е възможно да се погасява *част от него* ; б/ изразът : „частично плащане по фактура“ е смислово несъвместим с твърдението , че сумата изцяло погасявала задълженията по фактури с № 1003340/29.06.2019 г. / 5423,51 лева / и № 1003375/ 31.07.2019 г. / 11 891,90 лева / и частично по фактура № 1003418/30.08.2019 г. /до размер на 6347,76 лева и дължим остатък от 63,17 лева/ , защото ако е така , тогава думата „фактура“ не би трябвало да бъде в единствено число , а поне в множествено/ „фактури“/ , щом ответникът настоява, че погасителния ефект се отнася *до част* от всички задължения взети вкупом/отделен е въпросът, че грижливостта при упражняване на правото по чл. 76, ал.1, пр.1-во ЗЗД несъмнено изисква да се индивидуализират фактурите, което не е сторено в интерес на правната сигурност и яснота /. Сведението извлечено от текста на банковото бордеро от 24.01.2020 г. удостоверяващо превод / плащане/ на сумата *20 034,46* лева показва граматически , че волята на ответника е да извърши „плащане по фактура“, т.е. не да погаси изцяло задълженията по останалите няколко фактури и отчасти по фактура № 1003494/31.12.2019 г /търговски сделки/ , както твърди, а само по една фактура, която пак не е индивидуализирана . Правото по чл. 76, ал.1, изр.1-во ЗЗД е нещо като вид едностранна правна сделка, чието упражняване се нуждае от получаване от кредитора , за да бъде той известен каква е действителната воля на длъжника и съответно да отрази/ щом е търговец/ правилно резултата от погасителния ефект спрямо вземанията си в своите търговски / счетоводни/ книги, стига да е съгласен да приеме частично плащане по някой от тях / пълното не може да откаже / . Нищо подобно ответникът не доказва , че е направил, щом се домогва да установи всичко онова което твърди, за да извлече изгодни по делото последици . Сборът на двете платени суми *напълно покрива размера на задължението* по фактура № 1003494/31.12.2019 г. и това обстоятелство, съчетано с изложените по-горе, е доказателство, че погасителния ефект на плащанията се отнася *само до него* според волята на самия ответник или по общо предварително съгласие на страните. Ищецът кредитор е приел / съгласил се е- аргумент от чл.66 ЗЗД / той да настъпи на два пъти / на две части/ и съответно го е записал по търговските си / счетоводните / си книги по този начин. Не е необходимо както едностранната воля на длъжника , така и предварителното общо съгласие на страните да са непременно писмено изразени, и то с пълна езикова конкретика , а могат да бъдат установени от логиката на обстоятелствата. Затова правораздавателно неприложими за случая са правилата за погасителната поредност, уредени в текстовете на чл. 76, ал.1, изр.2-ро и изр.3-то ЗЗД. Но дори и да би се приело , че все пак са приложими, т.е. , че е налице доказателствена недостатъчност да е осъществена хипотезата на чл.76, ал.1, изр.1-во ЗЗД, резултатът от тях пак би бил същият.

И това е така , защото поради голямото неравенство между размера на задължението по фактура № 1003494/31.12.2019 г. и всички останали по фактурите, представени като писмени доказателства за юридическите факти , от които произтичат претендираните вземания , първото пак си е най обременителното по смисъла на чл.76, ал.1, изр.2-ро ЗЗД и

плащанията пак трябва да се отнесат за него с погасителен ефект, независимо че неизпълнението в срок на предходните поражда от по-старо време аксесорно задължение с видова определеност на обезщетение за забава в размер на законната лихва. Изчислението му върху всяко от тях в съпоставка с онова което се получава върху въпросното най-голямо и най-късно по време главно задължение, не показва по-голяма обременителност на нито едно от предходните спрямо него. Изводът е, че задълженията за заплащане на цената на доставените стоки – предмет на издадените 5 броя фактури не са погасени с двете плащания, на които се позовава ответникът, поради което следва да бъде осъден да ги заплати.

Доколкото в отговора на исковата молба няма спор относно началния момент на забавата при изпълнението им/ въпреки правилото на чл. 303а, ал.3 ТЗ, приложимо ако не е уговорено друго / и съответно относно основанието, периодите и размерите на претендираните вземания с определеност на обезщетение в размер на законната лихва/ чл.309,а, ал.1 ТЗ, вр. с чл.86, ал.1 ЗЗД/, те подлежат на присъждане така както са поискани.

При този изход на спора и на основание чл. 78, ал.1 ГПК ответникът дължи на ищеца възстановяване на направените от втория разноски по производството / пред първата и въззивната съдебни инстанции, включително и разноските по обезпечително производство по ч.гр.д. № 2445/2020 г. на ВТРС / в общ размер на 6 264,57 лева и следва да бъде осъден да му заплати тази сума, тъй-като вторият е упражнил това свое процесуално право с материалноправни последици.

Предвид горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по реда на чл. 271, ал.1 ГПК Решение № 467/19.04.2021 г. по гр.д. № 2779/2020 г. на ВТРС, вместо което **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА на основание чл.327, ал.1, вр. с чл.318, ал.1 и чл.309а, ал.1 ТЗ, вр. с чл.86, ал.1 ЗЗД ***, със седалище и адрес на управление : гр.***, с ЕИК *** да заплати на ***, със седалище и адрес на управление : гр.***, с ЕИК *** сумите, както следва: 1/ сумата **24 889, 30/** двадесет и четири хиляди и осемстотин и осемдесет и девет лева и тридесет стотинки / лева, представляваща сбор от цените на продадени и доставени стоки – предмет на издадени фактури № 0001003340/29.06.2019 г. на стойност 5423,51 лева с ДДС; № 0001003375/31.07.2019 г. на стойност 11 891,90 лева с ДДС; № 0001003418/30.08.2019 г. на стойност 6347,76 лева с ДДС ; № 0001003445/30.09.2019 г. на стойност 860,59 лева с ДДС и № 0001003476/31.10.2019 г. на стойност 365,54 лева с ДДС; 2/ сумата **3269,22/** три хиляди двеста шестдесет и девет лева и двадесет и две стотинки / лева, представляваща сбор от обезщетения за забава в размер на законната лихва върху всяко едно от горните глави парични задължения за периода от 29.06.2019 г. до 18.11.2020 г.; заедно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху главницата, считано от 19.11.2020 г. до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.1 ГПК „***, със седалище и адрес на управление : гр.***, с ЕИК *** да заплати на ***, със седалище и адрес на управление : гр.***, с ЕИК *** сумата **6 264,57** лева, представляваща направени по исковото производство/ пред първата и въззивната съдебни инстанции/ , както и в производство по обезпечение на бъдещ иск по ч.гр.д. № 2445/2020 г. на ВТРС, разноски.

Решението не подлежи на обжалване .

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____